

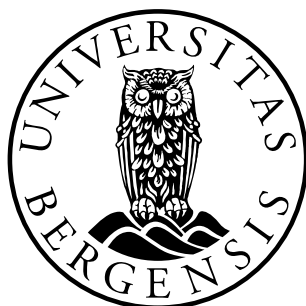
MØTEDOKUMENTER

(Ekskl. orienterings sak b.: Panorama. Strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016–2020))

Forskningsutvalget

12.11.2015

UNIVERSITETET I BERGEN

**Forskningsadministrativ avdeling
Oktober 2015**

Universitetets forskningsutvalg

Torsdag 12. november
1230-1600
Kollegierommet
Musépllass 1

Saksliste

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

II. Protokoll fra møte 3. september 2015

III. Saker

FU 17/15	Biosfære-prosjektet. Innledning ved professor emeritus Peter Emil Kaland.
FU 18/15	Forskerutdanning. Status for oppfølging av OU-7 Saksforelegg.
FU 19/15	Framework for the Internationalisation of Doctoral Education (FRINDOC) Saksforelegg. Vedlegg
FU 20/15	UiB Strategi. Saksforelegg. Vedlegg
FU 21/15	Endringer i Kvoteordningen - orientering Vedlegg
FU 22/15	Møteplan for 2016 Vedlegg

IV. Orienteringer

a.	UH-sektorens deltakelse i Horisont 2020 Vedlegg
b.	Panorama. Strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016–2020)
c.	European Universities' response to the refugee crisis Uttalelse fra European University Association
d.	Forslag til Senter for grunnforskning for 2018/19 Vedlegg

Eventuelt

Universitetets forskningsutvalg

Møte 3. september

1230-1500

Kollegierommet,

Muséplass 1

Protokoll-utkast

Til stede: Anne Lise Fimreite, Anne Christine Johannessen, Claus Huitfeldt, Jarl Giske, Inger Hilde Nordhus, Berte-Elen R. Konow, Annelin Eriksen, Kari Loe Helle, Jin Sigve Mæland, Camila Cimadamore-Werthein, Sindre Dueland, Maria Carme (UB), Monika Sannesmoen (UNI),

Fra Forskningsadministrativ avdeling: Heidi A. Espedal, Bjørn Einar Aas, Hans-Egil Offerdal

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

Sakslisten ble godkjent.

Følgende sak ble anmeldt til eventuelt: Oppfølging av OU-rapport 7 om forskerutdanning

II. Protokoll fra møte 7. mai

Protokollen ble godkjent

III. SAKER

FU 12/15	Kjønnsperspektiv i forskningen Innledning v/ Christine M. Jacobsen, professor og leder ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK)
FU 13/15	Vitenskapelig publisering Saksforelegg var utsendt med saksliste. Vedlegg : Publiseringsstatistikk 2005-2014 På bakgrunn av rapporten la prodekanene frem status og konsekvenser for videre arbeid ved sine respektive fakultet. Publikasjonsutviklingen følges nøye ved alle fakultet og fagmiljø. Flere fakultet har svak nedgang. Fra flere hold ble det påpekt at det er få personer som publiserer mye, og for mange som publiserer for lite, og at det er et gjennomgående behov for å øke publiseringen på nivå2. Det juridiske fakultet har en gledelig oppgang, bla. på antall publikasjoner på nivå 2. Publisering i Open Access ble understreket som viktig for alle fakultet, men at det noe lave omfanget, foreløpig, kan være et spørsmål om tilvenning til OA-formatet og prosedyrer og regler. Prorektor påpekte at det er behov for å komme i dialog med forskere som publiserer lite eller ingenting, for å få vite mer om hva som kan motivere til økte publisering. Medarbeidersamtaler kan være et virkemiddel. Prorektor understreket av avslutningsvis at publiseringsstatistikker og bibliometriske studier har kommet for å bli, og er nå en del av de regelmessige forstandige vurderingene av institusjonens virksomhet.
FU-14/15	Institusjonelt forankret internasjonalt forskningssamarbeid Saksforelegg var utsendt med sakslisten. I diskusjonen ble det pekt på at UiBs samarbeid med og nettverk til institusjoner i det globale sør har hatt positiv betydning for faglig utvikling ved UIB. En oppfølgingssak, bl.a. om bruken av nettverkene blir lagt frem for utvalget på et senere møte. Utvalget tok saken til orientering.

FU-15/15	<p>Ny institusjonell samarbeidsavtale. Universitetet i Tokyo Saksforelegg var utsendt med sakslisten. Vedlegg (avtaletekst)</p> <p>UiB inngikk 25. mai 2015 et Memorandum of understanding mellom Atmosphere and Ocean Research Institute (AORI), Universitetet i Tokyo og Bjerknessenteret for klimaforskning, Universitetet i Bergen. Avtalen bygger på et årelangt samarbeid mellom enkeltforskere ved de to institusjonene, blant annet knyttet til rapportene fra FN's klimapanel. Avtalen bekrefter at Universitetet i Bergen ønsker å videreføre det gode forskersamarbeidet, som også inkluderer forskerutdanning og studentutveksling.</p>
FU-16/15	<p>UiB Strategi. Kunnskap som former samfunnet Saksforelegg. Vedlegg</p> <p>Mange gode uttalelser og synspunkt var kommet inn i høringsrunden, og prorektor uttrykte glede over det store engasjementet som er utvist. Strategien legger opp til følgende hovedsatsingsområder: det marine, klima og globale samfunnsutfordringer. Strategien blir vedtatt i oktober, handlingsplanene i november.</p>

IV. Orienteringer

Orienteringer ble utsatt til neste møte i utvalget.

Møtet avsluttet kl. 1455. Samtlige deltakere ble invitert til Kunnskapsministeren (Røe Isaksen) som holdt pressekonferanse på Muséplass (v/Løven) med kunngjøring om første delbevilgning til neste trinn i renovering av Universitetsmuseet.

a.	<p>UH-sektorens deltakelse i Horisont 2020 Vedlegg. Utsatt.</p>
b.	<p>Forskerutdanningen. Oppfølging av OU-arbeidet og organisering ved Forskningsadministrativ avdeling Muntlig orientering. Utsatt.</p>

Eventuelt

Ingen saker.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 3.09.15
FU-sak: 18/15		Arkivsaknr.:

OPPFØLGING AV OU-7 FORSKERUTDANNINGEN.

INNLEDNING

For Forskningsadministrativ avdeling (FA) har oppfølgingen av OU-7: Forskerutdanningen, vært høyt prioritert. FA har fått et mer helhetlig ansvar og nye oppgaver. Etter at universitetsledelsen konkluderte med at FA skulle få et økt ansvar for forskerutdanningen sentralt, har det blitt laget en plan for hvordan anbefalingene i arbeidsgruppens rapport og styringsgruppens prioriteringer skal følges opp videre. Denne planen ble utarbeidet av FA og Studieadministrativ avdeling og forelagt universitetsdirektøren. Dette notatet skisserer punktene i denne planen og hva status er så langt.

Fire av punktene i planen har blitt prioritert. Disse er:

- Videreutvikle kvalitetssikringssystemet
- Utrede et opplegg for veilederopplæring
- Utarbeide nytt opplegg for doktorgradsvitnemål og diploma supplement
- Utrede prosedyrer for ansettelse og opptak i en prosess

SAMORDNING AV SENTRALADMINISTRATIVE OPPGAVER

FA har fått tilført en ny stillingsressurs (ph.d.-rådgiver). Stillingen har vært lyst ut og er under tilsetning. I tillegg har ph.d.-koordinator stillingen vært lyst ut, og den nytilsatte var på plass i begynnelsen av september. I høst har seksjonen dessuten fått tilført en midlertidig prosjektstilling som har sørget for at avdelingens arbeidsoppgaver har blitt utført i oppbemanningsfasen.

FA har nå fått ansvaret for ph.d.-forskriften, ph.d.-avtale og regelverk på doktorgradsnivået. Dette har tidligere lagt hos Kollegiesekretariatet (KS). En jurist på FA har startet arbeidet med å gjennomgå regelverket og avtalen for å vurdere om det er behov for at dette skal revideres. FA vil nå fungere som en rådgivende instans for fakultetene i deres saksbehandling. I klagesaker som blir fremlagt UiBs klagenemnd vil KS være saksforbereder.

VIDEREUTVIKLE KVALITETSSIKRINGSSYSTEM FOR FORSKERUTDANNINGEN

FA har fått i oppgave å videreutvikle kvalitetssikringssystemet til forskerutdanningen. NOKUT har funnet at kvalitetssikringssystemet til forskerutdanningen fungerer tilfredsstillende på UiB, selv om systemet for tredje syklus ikke har vært samordnet på sentralt nivå. Forskningsutvalget uttalte i behandlingen av NOKUTs tilsynsrapport at kvalitetssikringssystemet for forskerutdanningen bør samordnes og FA har nå startet denne prosessen.

Arbeidet fremover blir å samordne den dokumentasjonen og de prosedyrene som er tilgjengelig samt vurdere om elementene i det eksisterende kvalitetssikringssystemet er tilstrekkelig eller om det bør omarbeides eller suppleres.

UTREDE OPPLEGG FOR VEILEDEROPPLÆRING PÅ UiB

NOKUT-rapporten trekker frem at det ikke finnes en organisert veilederopplæring på UiB. Veilederopplæring ble behandlet i NIFUs evaluering av forskerutdanningen i Norge og dette har vært et punkt som det har vært fokus på nasjonalt. UiB har i dag et frivillig tilbud om veilederopplæring i regi av Program for universitetspedagogikk.

Veilederopplæring er et av punktene i den årlige Forskerutdanningsmeldingen og FU har i møter drøftet hvordan UiB kan arbeide videre med å forbedre veilederopplæringen. Ledelsen besluttet derfor å nedsette en arbeidsgruppe som skal se på dette. Arbeidsgruppen har fått et mandat hvor den blir bedt om å ta stilling til følgende spørsmål:

1. Hva er god ph.d.- veiledning?
2. Hva kan være felleselementene i veilederopplæringen og hva må være fagnært/fagspesifikt?
3. Hvordan kan UiB best styrke sin veilederopplæring
4. Hvordan kan kapasiteten på UPED 622 økes og tilbys flere veiledere
5. Bør veilederopplæringen (hele/deler) gjøres obligatorisk. Hvordan kan dette eventuelt best organiseres

Arbeidsgruppen er bredt sammensatt og har følgende medlemmer:

- Arild Raaheim (Institutt for pedagogikk), leder
- Roland Jonsson (MOF)
- Berit Rokne (Institutt for global helse og samfunnsmedisin)
- Ingvild Greve (Kontor for etter- og videreutdanning)
- Annelin Eriksen (SV)
- Kristin Kalvik (MN)
- Berte-Elen R Konow (JUR)
- Anne Beate Maurseth (HF)
- Jan Fredrik Hovden (SV)
- Martin Paulsen (FA)
- Espen Dahle (FA)

Status for arbeidsgruppen så langt er at den har avholdt tre møter. I disse møtene har blant annet det eksisterende veilederopplæringstilbudet på UiB blitt presentert. UPED har et kurs i forskningsveiledning og erfaringene med å arrangere dette har blitt presentert for arbeidsgruppen. Kurset har fått svært gode tilbakemeldinger, men har begrenset kapasitet. Arbeidsgruppen har også fått presentert MOF sitt veilederopplæringstilbud. Dette tilbudet består av tre komponenter. Den første er UPED sitt kurs i forskningsveiledning. Den andre komponenten er et e-læringskurs som tar for seg regelverk og administrative rutiner knyttet til forskerutdanningen. Den tredje komponenten er et dagsseminar med nye og erfarne veiledere. Videre har arbeidsgruppen jobbet med å samle inn informasjon om hvilke opplegg som finnes for veilederopplæring ellers i Norge og ved sammenlignbare universiteter i utlandet. FA er i gang med å skrive utredningsdelen av

arbeidsgruppens rapport. I det videre arbeidet vil arbeidsgruppen få presentert hvordan MOOC-løsninger kan integreres i veilederopplæring.

Arbeidsgruppen forventer å ferdigstille sin rapport og anbefaling ved årsskiftet.

VITNEMÅL OG DIPLOMA SUPPLEMENT

OU-rapporten og styringsgruppen trekker frem behovet for en gjennomgang av vitnemåls- og diploma supplementsproduksjonen ved UiB. Selve vitnemålet blir i dag produsert av Kollegiesekretariatet mens fakultetet har egne ordninger for innstikk som har som funksjon å beskrive innholdet i ph.d.-graden. FA har nå fått ansvaret for vitnemålsproduksjonen og det er blitt opprettet en arbeidsgruppe som skal se på hvordan utformingen og produksjonen skal være i fremtiden. Arbeidsgruppen består av:

- Ingunn Vie Skare (Kollegiesekretariatet)
- Per Gunnar Hillesøy (Kollegiesekretariatet)
- Kristin Kalvik (MatNat)
- Ingvild Greve (Kontor for etter- og videreutdanning)
- Helen Catherine Green (PSY)
- Martin Paulsen (FA)
- Espen Dahle (FA)

Arbeidsgruppen har til nå hatt to møter. I disse møtene har den nåværende ordningen blitt presentert. Studieadministrativ avdeling har også presentert hvordan vitnemålsløsningen og diploma supplementsløsningen fungerer i FS og hvordan denne kan tas i bruk ved UiB. Det har også foregått en prosess i regi av UHR på nasjonalt nivå for ph.d.-vitnemålsløsningen i FS. Dette arbeidet har nylig blitt avsluttet.

Arbeidsgruppen vil utarbeide en rapport og forventer å presentere denne for ledelsen i inneværende semester.

OPPTAK OG ANSETTELSE I EN PROSESS

Det vil bli opprettet en arbeidsgruppe som vil utarbeide rutiner for hvordan opptak til ph.d.-programmet og ansettelse i stipendiatstillinger kan foregå i en prosess. Stauts for dette punktet er at FA jobber med å sette sammen en arbeidsgruppe med representasjon fra FA, HR-avdelingen, Studieadministrativ avdeling, to fakultetsrepresentanter og en pro-dekan.

AVDELINGS-DIREKTØRENS KOMMENTARER

Arbeidet med oppfølging av Organisasjonsutviklingsprosjektet er i godt gjenge ved Forskningsadministrativ avdeling. I løpet av høstsemesteret 2015 vil avdelingen ha full kapasitet i arbeidet med forskerutdanningen, i alt to hele stillinger. I tillegg til arbeidsoppgaven nevnt ovenfor vil det videre arbeid bl.a innebære følgende oppgaver :

- Videreutvikle mottakspakke og ph.d.-håndbok

- Utarbeide retningslinjer/oppfølgingsveiledning for midtveisevalueringen
- Gjennomgå opplegg og system for fremdriftsrapporten
- Analyse av underkjenningssaker/utvikle retningslinjer for håndtering av disse
- Utarbeide ph.d.-årshjul

Oppfølgingen av OU 7 vil fortsatt ha høy prioritet ved avdelingen.

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 12.11.15
FU-sak: 19/15		Arkivsaknr.:

FRINDOC-PROSJEKTET OG VIDERE BRUK VED UIB

BAKGRUNN

Frindoc-prosjektet hvor UiB har vært en sentral aktør er nå fullført. Formålet med Frindoc har vært å utvikle et selvevalueringsverktøy for internasjonalisering av forskerutdanningen som er åpent tilgjengelig for utdanningsinstitusjoner. Frindoc har vært koordinert av EUA og har hentet mye av finansieringen fra Erasmus Mundus.

UiB har vært blant initiativtagerne til Frindoc og har også vært deltager i styringsgruppen. De andre partneruniversitetene i styringsgruppen var Imperial College i London, Stellenbosch University i Sør Afrika, University of Camerino i Italia og University of Hong Kong i Kina. Prosjektet startet i 2012 og det ble avsluttet ved at Frindoc-vertøyet ble lansert på en konferanse på Imperial College i London i september i år. En av hovedaktivitetene i prosjektet fant sted på UiB i februar 2014 da 45 deltagere fra over 25 land testet ut verktøyet og gav sine tilbakemeldinger. Selvevalueringsverktøyet ble videreutviklet på bakgrunn av disse tilbakemeldingene og det ble også formulert et sett av prinsipper for internasjonal doktorgradsutdanning som ble lansert på konferansen i London.

PRINSIPPENE FOR INTERNASJONAL DOKTORGRADSUTDANNING

Prinsippene har til hensikt å hjelpe institusjonene med en helhetlig strategisk planlegging av internasjonaliseringsaspektene ved forskerutdanningen. Et av premissene til Frindoc er at internasjonalisering er vitalt i den faglige utviklingen til doktorgradskandidatene og deres videre karriere. Prinsippene for internasjonal doktorgradsutdanning, og begrunnelsen for disse, ligger vedlagt og er:

1. Universities must provide access to good research environments with appropriate supervision and resources.
2. Universities must be engaged in international activities at the institutional level, through the work of both supervisors and doctoral candidates.
3. Universities must have sufficient institutional structures to manage, administer and develop the internationalization of doctoral education.
4. Universities must facilitate mobility for both doctoral candidates and staff.

Ut av disse prinsippene har Frindoc formulert fire dimensjoner for god praksis i internasjonal doktorgradsutdanning:

1. Forskningskapasitet og kapabilitet
2. Internasjonal profil
3. Institusjonell struktur
4. Mobilitet

SELVEVALUERINGSVERKTØYET

Selvevalueringsverktøyet ligger åpent ute på nettet og består av et spørreskjema med spørsmål som relaterer seg til de fire dimensjonene ovenfor. Verktøyet kan brukes på flere organisatoriske nivåer i institusjonen og man kan derfor bruke verktøyet både på fakultetsnivå og institusjonsnivå.

Spørsmålene i spørreskjemaet besvares på en skala fra 0 – 5. Resultatene plottes inn i et spindelvevsdiagram som visualiserer hvor godt institusjonen gjør det på de ulike dimensjonene. I verktøyet legger man inn data både for faktisk skår på de ulike variablene og hva som er ambisjonen til institusjonen. På denne måten får man visualisert hvor diskrepansen mellom faktisk posisjon og ambisjonen er størst. Spørsmålene i spørreskjemaet krever god statistikk og data, og dette gjør at det kan være tidkrevende å besvare dette. Datakvaliteten er altså viktig for at verktøyet skal kunne gi et godt bilde på hvordan institusjonen plasserer seg på de ulike dimensjonene.

AVDELINGSDirektørens kommentarer

Frindoc er først og fremst et selvevalueringsverktøy til bruk for strategisk planlegging. Verktøyet bør derfor brukes i forkant av strategiutviklingsprosesser og i utvikling av handlingsplaner. I forbindelse med utviklingen av ny handlingsplan for forskerutdanningen ved UiB kan Frindoc brukes av ph.d.-koordinatorforumet til å lage en analyse av hvordan de ulike fakultetene gjør det i forhold til hverandre på Frindocs ulike dimensjoner. Dette kan også gjøres for UiB som institusjon. Resultatene av denne prosessen kan deretter fungere som datagrunnlag for utvikling av handlingsplanen for forskerutdanning på UiB.

Selvevalueringsverktøyet vil bli presentert i møte.

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering.

EUROPEAN UNIVERSITY ASSOCIATION

PRINCIPLES AND PRACTICES FOR INTERNATIONAL DOCTORAL EDUCATION

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Copyright © by the European University Association 2015. All rights reserved. This information may be freely used and copied for non-commercial purposes, provided that the source is acknowledged (©European University Association).

European University Association asbl
Avenue de l'Yser 24 · 1040 Brussels, Belgium · Tel: +32-2 230 55 44 · Fax: +32-2 230 57 51

A free electronic version of this report is available through www.eua.be

ISBN: 9789078997597

PRINCIPLES FOR INTERNATIONAL DOCTORAL EDUCATION

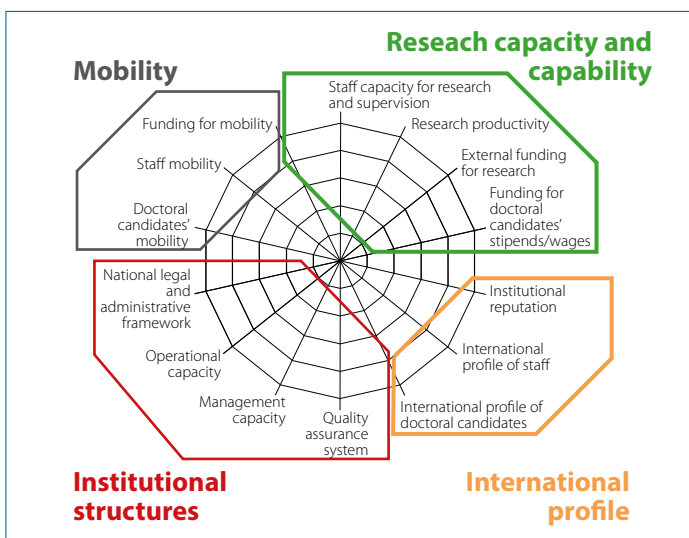
Internationalisation is of central importance to doctoral education, and should be a key priority for universities. As defined in the Salzburg Recommendations, internationalisation is a significant component of developing the quality of research and of doctoral education within universities. At the same time, international experiences are critical to the professional development of many doctoral candidates regardless of their discipline and subsequent career paths. Universities should therefore approach the internationalisation of doctoral education in a coherent, strategic manner. The FRINDOC project has aimed to facilitate institutional development in the internationalisation of doctoral education. It provides a framework for universities to define and implement strategies as well as an online tool¹ for self-evaluation (frindoctool.eua.be).

The principles for international doctoral education are:

1. Universities must provide **access to good research environments with appropriate supervision and resources**.
2. Universities must be engaged in **international activities** at the institutional level, through the work of both supervisors and doctoral candidates.
3. Universities must have **sufficient institutional structures** to manage, administer and develop the internationalisation of doctoral education.
4. Universities must **facilitate mobility** for both doctoral candidates and staff.²

Following these principles, good practices in international doctoral education can be seen in four dimensions:

- 1) **RESEARCH CAPACITY AND CAPABILITY,**
- 2) **INTERNATIONAL PROFILE,**
- 3) **INSTITUTIONAL STRUCTURES,** and
- 4) **MOBILITY.**

¹ The online FRINDOC tool is customisable. The source code is available at <https://github.com/EuropeanUniversityAssociation/FRINDOC> under the GNU license.

² These principles recognise that doctoral candidates can have status as students as well as research staff, but for the sake of simplicity, the two categories are separated in this document.

DIMENSION 1:

RESEARCH CAPACITY AND CAPABILITY

As stated in the Salzburg Principles and Recommendations, **research is the basis of doctoral education**, and the internationalisation of doctoral education relies on the research capacity of institutions and the capability of supervisors to train early stage researchers.

SUPERVISION: Doctoral education is dependent on active researchers to supervise doctoral candidates and bring them into excellent and inclusive research environments. Supervisors need to have **research experience** in order to guide the doctoral candidates. They must have the **time** to meet doctoral candidates and give sufficient and timely feedback on the progress of their research. Supervisors need to have the **dedication** to deliver good supervision. They also need **training** to be able to perform their duties, and recognise and react to challenges in the interaction with doctoral candidates in a timely fashion.

FUNDING: Universities need **sustainable funding** and the **appropriate infrastructure** to perform research. This includes the capacity to attract and retain external funding over longer periods and the ability to **diversify funding streams**. Good doctoral education requires **sufficient funding for doctoral candidates to allow them to dedicate their time to research**.

RESEARCH OUTPUT: **Research results must be widely disseminated and have impact**. This can happen within the research community, furthering the common knowledge about our world, as well as in other parts of society, to the general public or in terms of application to non-academic challenges. These outputs should be understood in a broad sense, and are **neither limited to nor dominated by bibliometric indicators**.

DIMENSION 2: INTERNATIONAL PROFILE

In order to develop international doctoral education, universities must consider their international profile. This includes the extent to which they are engaged internationally and the international activities of their research staff and doctoral candidates.

INTERNATIONAL ENGAGEMENT OF THE UNIVERSITY: Universities must be engaged in international activities as institutions in order to give doctoral candidates the full benefits of international experiences. Such activities could take the form of institutionalised collaborations with chosen partner institutions, joint programmes, or participation in university networks.

INTERNATIONAL PROFILE OF STAFF: Supervisors must be active in international research environments and debates. Institutions should support individual researchers to allow them to develop international activities as well as being able to attract and integrate international staff in the research and supervision of the university.

INTERNATIONAL PROFILE OF DOCTORAL CANDIDATES: Doctoral candidates should be able to take part in international research activities. For this purpose, they must have support from the institution as well as from their supervisors in order to have access to international research environments. Such support can be language training, training in intercultural communication skills and intercultural research practice. Institutions should also have policies for the recruitment and admission of international doctoral candidates.

DIMENSION 3:

INSTITUTIONAL STRUCTURES

Universities must have the necessary institutional structures to support international doctoral education, including the **strategic capacity** to set priorities for the institution, procedures to ensure and enhance quality, as well as administrative support.

QUALITY ASSURANCE: Universities must have procedures that allow them to evaluate their performance and enable them to **identify weaknesses as well as opportunities to develop further**. Quality assurance frameworks should **accommodate the possibility of establishing international joint programmes**.

MANAGEMENT CAPACITY: International doctoral education should be managed in a **unified and coherent** way including an adequate allocation of resources based on institutional strategies and needs as well as **supporting bottom-up initiatives**. The university management should also ensure that there is **administrative staff with the right competences** to handle day-to-day issues such as visas or housing.

NATIONAL LEGAL FRAMEWORKS: **Obstacles for international doctoral education should be minimised or removed**, for example restrictive immigration policies, cumbersome visa procedures, recognition of foreign degrees and programme accreditation.

DIMENSION 4: MOBILITY

Mobility is an important element of internationalisation. Direct exposure to different research environments and cultures nurtures an **open and investigative research mindset**. Intercultural experiences add to the professional development of doctoral candidates. Mobility of staff contributes to developing the international profile of the university as a whole.

FUNDING: Universities must ensure **sustainable funding for international activities** of both supervisors and doctoral candidates. This should include financing for a range of activities such as travel, summer schools, conference participation and longer-term internships. In order to provide this funding, universities should look to **diversify their income** for example through collaboration with private companies or public bodies.

STAFF MOBILITY: **University staff at all levels should be able to engage in mobility.** This could be done through staff exchanges and the possibility for researchers to visit other institutions on long- or short-term stays. Such initiatives could be facilitated through strengthening international institutional partnerships, and should be supported through flexible workload allocations and the possibility for support for families.

MOBILITY OF DOCTORAL CANDIDATES: **Doctoral candidates must have the opportunity to be mobile** for long or short periods of their research. Universities should actively support this for example through institutional partnerships, and they should develop clear and transparent guidance on the possibilities for doctoral candidates to have experiences abroad.

THE FRINDOC PROJECT PARTNERSHIP

The FRINDOC Project has been coordinated by the European University Association in partnership with Imperial College London, UK; Stellenbosch University, South Africa; University of Bergen, Norway; University of Camerino, Italy and the University of Hong Kong, China. It has been supported by the European Commission's Erasmus Mundus Programme.

Imperial College
London

UNIVERSITEIT-STELLENBOSCH-UNIVERSITY
Jou kennisvenoot • your knowledge partner

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 12.11.15
FU-sak: 20/15		Arkivsaknr.:

UiBs STRATEGI 2016 – 2011 : HAV – LIV – SAMFUNN. ORIENTERING

Universitetsstyret vedtok i møte 28.10.2015 ny strategi for Universitetet i Bergen. Den skal gjelde for perioden 2016 – 2022, og har fått tittelen «Hav – liv – samfunn».

Strategien vil bli presentert i åpne møter fremover, etter modell fra de innspillmøtene i fjor vår. Strategidokumentet vil videre komme i nynorsk og engelsk utgave som trykte versjoner, og den vil komme i en egen nettutgave.

Strategien nå skal konkretiseres i tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier. Disse vil bli utviklet både internt i organisasjonen og i dialog med eksterne samarbeidspartnere. Arbeidet vil pågå gjennom hele strategiperioden. Et levende universitet trenger en pågående, levende og dynamisk strategiprosess som ikke ender når strategidokumentet er vedtatt. En egen styresak om oppfølgingen vil bli lagt fram i Universitetsstyret i november.

**Hav
liv
samfunn**

Det går en rød tråd fra skjelettene i Hvalsalen på Naturhistorisk museum, via Fridthjof Nansens banebrytende studier av slimålens nerveceller til dagens fremragende geobiologiske dypvannsforskning.

Fra Armauer Hansens oppdagelse av leprabasillen til fremragende forskning på kreftmarkører via banebrytende hjerneforskning til intervensjonsstudier på mødre- og barnehelse i Afrika og Asia.

Fra Bergensskolen i meteorologi til dagens Bjerknessenter for klimaforskning.

Fra Stein Rokkans verdenskjente studier av politiske prosesser og konflikter til tverrfakultært samarbeid om demokrati- og rettsstatsforskning.

Fra 1800-tallets fremvekst av unike samlinger, arkiv og ordbøker til dagens prisbelønnede middelalderstudier og arkeologiske utgravninger.

Det går en rød tråd gjennom det akademiske miljøet som er vokst frem på Nygårdshøyden, Haukelandsområdet og Årstadvollen, og som nå utgjør et internasjonalt forskningsuniversitet: Hav, liv, samfunn.

Universitetets strategi 2016-2022 bygger videre på denne tradisjonen.

Vi utforsker

Forskere og studenter ved Universitetet i Bergen utforsker grunnleggende spørsmål – helt fra universets opprinnelse, via menneskehetens historie til jordens fremtid.

Vi satser sterkt og langsiktig på grunnforskning. All vår forskning skal holde høy etisk standard og vise tydelig samfunnsansvar.

Vi skal videreføre satsingen på områdene marin forskning, globale samfunnsutfordringer og klima og energiomstilling.

Vi skal utnytte og utvikle breddeuniversitetets unike muligheter for faglig mobilisering, fordypning og samarbeid på tvers av faggrenser.

Universitetet i Bergen skal samle de beste talentene blant forskere og studenter. Universitetet skal være et naturlig møtepunkt for forskning, utdanning og formidling av høy internasjonal kvalitet.

Våre forskere og studenter skal sammen skape nye innsikter for å møte de komplekse utfordringene samfunnet står overfor.

Vi skal tilby forskerutdanning av høy, internasjonal kvalitet i alle fagmiljøer. Ph.d.-kandidatene våre skal bidra aktivt i nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Vi skal gå i bresjen for å bygge sterke kunnskaps- og kompetansemiljøer på Vestlandet.

Vi utdanner

Gjennom et bredt spekter av studieprogrammer utdanner vi kandidater som er rustet for å bidra til et samfunn basert på kunnskap, kompetanse og demokratiske verdier.

Vi tilbyr våre studenter fremragende forskningsbasert utdanning, fra grunnutdanning til doktorgrad i etter- og videreutdanningen. Kunnskap, vitenskapelig dannelse, kritisk refleksjon, utøvende ferdigheter og personlig utvikling skal utgjøre grunnstammen i våre utdanningsprogram.

Vi anerkjenner verdien av høy undervisningskompetanse og vil rekruttere og utvikle gode lærere. Vi skal legge til rette for studentaktive lærings situasjoner som fremmer forskningsinnsikt, samhandling og læringsutbytte.

Vi skal være ledende på nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer.

Nye utfordringer krever sammensatte løsninger og perspektiver fra ulike fag. Vi skal tilby studiemuligheter og forskerutdanninger som går på tvers av fag og fakulteter. Vi skal utdanne fremtidens problemløsere og kritiske røster.

Vi skal fortsette å utvikle vår internasjonale virksomhet. Våre alumner skal bidra med forskningsbasert kunnskap og kompetanse i hele verden.

Vi utvikler

Gjennom et sterkt og tett samspill med omverden - globalt, nasjonalt og lokalt – skal vi medvirke til et samfunn bygget på kunnskap, ferdigheter og holdninger. Våre ansatte og studenter skal være attraktive deltakere i internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid.

Vi skal være en sterk forsknings- og utdanningspolitisk aktør, og være en premissleverandør i utviklingen av internasjonale og nasjonale forskningsstrategier og -prioriteringer.

Vi skal fortsette å utvikle dialogen og samhandlingen med offentlige myndigheter, andre beslutningstakere og samfunnet forøvrig.

Vi skal vi fremme intern samhandling og en felles identitet gjennom et mangfold av samarbeidsformer innen våre ulike fagfelt.

Universitetet i Bergen skal samarbeide med andre forskningsinstitusjoner om å bygge kunnskapsklynger for nyskapende forskning, utdanning og innovasjon.

Vi skal skape møteplasser for nye generasjoner av internasjonale forskere og være en pådriver for nytenking og kunnskapsdeling.

Vi utfordrer

Forskning, utdanning og innovasjon gir kunnskap og kompetanse som er avgjørende når det skal tas viktige beslutninger. Våre forskere og studenter skal bidra med innsikt og formidling av kunnskap i den offentlige debatten.

Vi vil utfordre kunnskapsfronten og konvensjonelle forestillinger gjennom kritisk analyse og ved å gjøre kunnskap tilgjengelig for alle.

Vi skal gjennom forskning og utdanning bidra til å utfordre maktstrukturer og fremme et mangfoldig og bærekraftig samfunn.

Vi skal fremstå som en nasjonal kulturinstitusjon og en smeltedigel for nye idéer, innovasjon og nye læringsformer.

Vi skal være en møteplass for medarbeidere, studenter og samfunnet omkring og en attraktiv arena for livslang læring.

Vi skal ha et sterkt og levende universitetsdemokrati preget av raushet, åpenhet, mangfold og dialog.

Universitetet i Bergen vil legge til rette for en åpen og kritisk diskusjon av hele sin virksomhet.

Kunnskap som former samfunnet

Universitetet i Bergens strategi 2016 – 2022 «Hav, liv, samfunn» viser vårt verdigrunnlag, vår posisjon og vår rolle, og hvordan våre prioriteringer settes for å videreutvikle Universitetet i Bergen i tråd med dette.

Universitetet i Bergen har vært, er og skal være et internasjonalt forskningsuniversitet hvor all aktivitet er basert på akademisk frihet og nysgjerrighetsdrevet forskning.

Våre oppdrag er å bidra med kompetanse til samfunnet gjennom fremragende forskning, utdanning, formidling og innovasjon.

De seks fakultetene og Universitetsmuseet representerer våre viktigste kunnskapsarenaer.

Vi skal vise frem relevansen av forskning og utdanning. Meningsbryting og kunnskapsformidling er en forutsetning for å utvikle academia og et demokratisk samfunn. Kunnskap som former samfunnet.

Strategiske mål 2016 - 2022:

UiB skal utvikle flere ledende forskningsmiljøer. Innen 2022 skal alle våre fakultet ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard.

Dette skal vi oppnå:

Ved å ha sterke fagdisipliner innen et bredt utvalg av fagområder. Forskerne våre skal ha en omfattende publisering av funnene sine i velrenommerte kanaler og få gjennomslag i de største internasjonale forskningsprogrammene.

Ved å samarbeide internasjonalt om forskning og utdanning. Vi skal legge til rette for at doktorgradskandidatene våre kan dra ut på internasjonale forskningsopphold, og bruke professor II-ordningen i veiledningen av dem. Utdanningen skal knyttes tett opp til de fremragende forskningsmiljøene våre.

Ved å legge til rette for faglig utvikling innenfor satsingsområdene våre og profilere dem aktivt. Vi skal være tydelige i å utøve strategisk eierskap i forskningsselskapene våre.

Ved å etablere nye arbeidsmetoder for å organisere og lede faglig samarbeid som krysser grensene mellom fag og fakulteter på en bedre måte.

Ved å videreutvikle Universitetsbiblioteket til å bli et fremragende bibliotek for forskning og læring, i samarbeid med andre ledende universiteter i Norge og internasjonalt. Vi skal legge til rette for at Universitetsmuseets samlinger skal bli blant de fremste i Europa.

UiB skal utdanne Norges mest attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Dette skal vi oppnå:

Ved å tilby forskningsbasert utdanning, oppfølging og veiledning av høy kvalitet fra sterke fagmiljø, og ta et nasjonalt ansvar på utdanningsområder der vi har gode faglige forutsetninger og høy kompetanse. Vi skal etablere flere sentre for fremragende utdanning (SFU), og aktivt medvirke til at flest mulig gjennomfører studiene sine med et godt læringsutbytte. Vi ønsker å tiltrekke oss de mest motiverte studentene, og rekruttere spesielt talentfulle forskere tidlig i karriereløpet.

Ved å sikre at det er god sammenheng og progresjon mellom bachelor-, master- og ph.d.-graden. Innen 2022 skal andelen som gjennomfører bachelorprogrammene ha økt. På mastergrad skal den ha økt til 80 prosent. Vi skal legge til rette for at doktorgradsarbeider kan ferdigstilles på normert tid.

Ved å skape læringsarenaer og arbeidsformer som fremmer god faglig integrasjon og som stimulerer studentene til innsats. Underviserne våre skal alltid være opptatt av å utvikle sin egen undervisningskompetanse, og skal raskt ta i bruk hensiktsmessige nye undervisnings- og vurderingsordninger. Digitale læringsarenaer skal være en viktig del både av universitets etter- og videreutdanning og vårt globale utdanningsengasjement. Innen 2022 skal minst 25 prosent av våre undervisere ha deltatt på etterutdanning i universitetspedagogikk.

Ved å ha et utbredt samarbeid med de beste utdanningsinstitusjonene internasjonalt. Innen 2022 skal minst 40 prosent av kandidatene våre ha et utvekslingsopphold som en del av graden sin. Antall innreisende studenter skal ha økt med 20 prosent.

Ved å utvikle Bergen som forsknings- og utdanningsby i tett samarbeid med de andre forsknings- og utdanningsinstitusjonene i byen. Vi skal bruke kunnskapsklyngene våre aktivt til å utvikle nye utdanningsløp og utdanningsformer, også på tvers av utdanningsinstitusjonene i Bergen og på Vestlandet.

UiB skal innen 2022 være en ettertraktet kompetanseinstitusjon som har styrket sine langvarige relasjoner med myndigheter, næringsliv, kulturliv og samfunnsliv.

Dette skal vi oppnå:

Ved å utdanne kandidater som møter samfunnets krav til forskningsbasert kompetanse. I tillegg til å ha utdanningsprogrammer av høy kvalitet fra sterke fagmiljø, skal vi legge til rette for praksisopphold i studiene. Dette vil vi gjøre i samarbeid med næringsliv, organisasjoner, forvaltningen og forskningsinstitutter.

Ved å synliggjøre våre kandidaters kompetanse og prestasjoner for et bredt og allsidig arbeidsmarked, og styrke og profilere etter- og videreutdanning som en del av UiBs samlede utdanningstilbud.

Ved å profilere ordningen med forskerrekruttering i næringslivet og offentlig forvaltning gjennom programmene «Nærings-ph.d.» og «Forvaltnings-ph.d.»

Ved å initiere og tilrettelegge for forskningsprosjekter i skjæringspunktet mellom universitetet og omverden.

Ved å invitere til økt samarbeid med forskningsinstitusjonene UiB har eierskap til, og med relevante aktører innen helse- og utdanningssektoren – som Helse-Vest, Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune.

Ved å satse offensivt på våre alumner i inn- og utland som universitetets ambassadører!

UiB skal bidra i det offentlige ordskiftet og til den kunnskapsbaserte samfunnsutviklingen gjennom god formidling og dialog med omverdenen. Innen 2022 skal vi være ledende i Norge på digital formidling.

Dette skal vi oppnå:

Ved å utnytte bredden i forskningen og utdanningen ved Universitetet i Bergen og aktivt formidle våre kandidaters kompetanse ved fullførte studier. Dette gjør vi parallelt med en effektiv formidling av UiBs forskningsresultater, innovasjon og kunstneriske virksomhet.

Ved at kommunikasjon, formidling og samfunnsansvar blir en enda større del av alle fagmiljøers og ansattes virksomhet.

Ved å videreutvikle Bergen Teknologioverføring som universitetets instrument i kommersialisering av nye ideer.

Ved å delta aktivt i nasjonalt, nordisk, europeisk og internasjonalt samarbeid om større forskningsinfrastruktur og forskningssentra, og ved å vektlegge åpen tilgang til forskningsresultater og forskningsdata.

Ved å styrke profileringen av kunnskapen og kompetansen som finnes ved Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket kan vi sikre oss at denne i høyere grad både etterspørres og ikke minst aktivt tas i bruk av samfunnet.

Ved å profilere UiB som en viktig møteplass for formidling og faglig aktivitet, og aktivt bruke Universitetsaulaen til viktige arrangement og konferanser.

Tilrettelegging

For å utføre våre oppdrag, gjennomføre våre visjoner og nå våre strategiske mål, er enkelte virkemidler, forutsetninger og ressurser særlig viktige. Disse skal konkretiseres i tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier som skal utvikles i samarbeid med vår organisasjon og med våre samarbeidspartnere gjennom hele strategiperioden.

Finansiering for å nå våre mål

En stabil og forutsigbar økonomi er avgjørende for at strategien skal oppfylles. Etableringen av flere ledende forskningsmiljøer krever både økte ressurser, langsiktige investeringer i infrastruktur, så vel som nødvendige lønns- og driftsmidler. Skal UiB nå målet om å holde høy, internasjonal faglig kvalitet må bidrags- og oppdragsfinansieringen styrkes. Inntekter fra Forskningsrådet og EU er spesielt viktig.

Lederutvikling

Det skal utøves inkluderende ledelse basert på respekt, mangfold, dialog, åpenhet, ærlighet, tillit og etterrettelighet i hele virksomheten. UiB har lange tradisjoner for å utvikle markante faglige ledere som bygger opp sterke forsknings- og utdanningsmiljøer.

En nyskapende og funksjonell organisasjon

Universitetet skal være en god, inspirerende og inkluderende arbeidsplass for våre medarbeidere og studenter. Implementeringen av UiBs strategi krever en velfungerende organisasjon, med effektive og fremtidsrettede administrative og tekniske tjenester tilpasset universitetets oppgaver innenfor forskning, utdanning, formidling og innovasjon.

Tverrfaglighet for å møte samfunnets utfordringer

Vi vil utrede og etablere gode modeller og insentiver for forskning, forskerutdanning og undervisning på tvers av fakulteter og fag, og bygge videre på tematiske satsinger som gjennom høy faglig kvalitet bidrar til å svare på vår tids store samfunnsutfordringer.

Klynger for kunnskapsmiljøer i verdensklasse

Å etablere kunnskapsklynger er en av flere arbeidsmetoder for å oppnå UiBs mål om å utvikle fremragende forsknings- og utdanningsmiljøer. Klyngene baseres på tverrfaglig samarbeid for å løse komplekse tema. Klyngene må etableres på områder hvor UiB allerede har høy internasjonal faglig kvalitet, men også der hvor det er muligheter for omfattende samarbeid mellom fagmiljøer internt ved UiB og eksterne partnere i forskningsinstitusjoner, næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv. Virksomheten må i betydelig grad finansieres gjennom eksterne midler.

Følgende klynger er under utvikling:

Medieklyngen «Media City Bergen»; Marin forskningsklynge; En kunnskapsklynge for helsefagene, «Helsecampus Årstadvollen»; Klimaforskingsklynge; en kunnskapsklynge for fremtidens energi- og teknologiløsninger; en klynge for middelalderforskning.

Internasjonalt samarbeid - universitetet i verden.

Kunnskap og kompetanse utveksles i økende grad på tvers av landegrensener og internasjonalt samarbeid er preget av økende konkurranse mellom utdannings- og forskningsinstitusjoner og en rekke andre aktører. Forutsetningen for å lykkes i en skjerpet konkurranse, er at undervisningen og forskningen vår har høy kvalitet og at fagmiljøene fremstår som attraktive samarbeidspartnere. Samtidig må UiB bidra til å løse globale utfordringer og sørge for kompetansebygging, selv der forskningen ikke har umiddelbar nytteverdi eller bidrar til å fremme nasjonale interesser.

Infrastruktur for banebrytende forskning, utdanning og formidling.

Universitetet skal ha moderne vitenskapelig utstyr, forsknings- og utdanningsfasiliteter, så vel som tjenester fra Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet og forvaltning av de vitenskapelige samlingene. Våre planer og strategier skal inneholde mål og prioriteringer for dette.

En god rekrutteringsarena

For et universitet er menneskene den viktigste ressursen. Stabilitet og forutsigbarhet i form av trygge stillingsrammer er et viktig i langsiktig strategisk akademisk arbeid. Å få tak i flere gode medarbeidere – både faglige, administrative og tekniske – vil være avgjørende i strategiperioden.

Kunnskapsformidling og samfunnsdialog

Økende konkurranse om både studenter og forskningsmidler, nasjonalt og internasjonalt, krever en økende satsing på profilering og synliggjøring: av fag, forskningsresultater, læringsmiljø, studentlivet og UiBs rolle og betydning for samfunnet rundt. Vi vil vise samfunnsengasjement og -ansvar gjennom aktiv dialog med omverdenen.

Digitalisering gir nye muligheter

Digitalisering og bruk av ny teknologi fremmer innovasjon innen både forskning, utdanning, formidling, forvaltning og administrasjon, og gjør universitets kunnskap og omfattende samlinger tilgjengelig for nye grupper i samfunnet. UiBs nettsider og nettbaserte tjenester for god kommunikasjon med publikum, ansatte og studenter skal videreutvikles. I tillegg skal digitale arbeidsprosesser med høy grad av brukervennlighet og tilgjengelighet frigjøre administrative ressurser til andre formål ved UiB.

Et attraktivt læringsmiljø

Alle fakultetene skal ha mottaksstrategier som gir en god start for studentene både faglig og sosialt. Et attraktivt læringsmiljø krever også den beste undervisningskompetanse blant våre vitenskapelig tilsatte. Læringsmiljøet skal utvikles i sammenheng med satsingen på infrastruktur, der særlig undervisningsrom og studiearealer av god kvalitet prioriteres.

Evaluerings

Universitetet i Bergens ambisjon om å være et internasjonalt forskningsuniversitet og en sentral premissleverandør i utformingen av dagens og morgendagens samfunn har betydning for våre strategiske valg på alle plan. Universitetets strategi er en integrert del av hele universitetets virksomhet. I 2019 vil vi involvere studenter og alle våre medarbeidere i en gjennomgang og evaluering av våre virkemidler og tiltak.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 12.11.15
FU-sak: 21/15		Arkivsaknr.:

REGJERINGENS FORSLAG OM AVVIKLING AV KVOTEORDNINGEN - ORIENTERING

INNLEDNING

Dette notat omhandler Regjeringens forslag om å avvikle Kvoteordningen, et finansieringsprogram for studenter fra utviklingsland, land på Vest-Balkan, i Aust-Europa og i Sentral-Asia Aust-Europa og i Sentral-Asia, slik det er omtalt i budsjettproposisjonen for 2016 for Kunnskapsdepartementet. Notat refererer relevant informasjon fra budsjettproposisjonen, gir et sammendrag fra UiBs høringsuttalelse til evalueringen av Kvoteordningen samt kommentarer til forslaget, slik de er fremmet av UiB, bl.a. gjennom bloggen til viserektor for internasjonale saker. Avslutningsvis gis en punktvis oppsummering av UiBs holdning til forslaget om avvikling.

KUNNSKAPSDEPARTEMENTETS BUDSJETTPROPOSISJON: REGJERINGENS FORSLAG

Forslaget

Kunnskapsdepartementet forslår at det etableres et nytt partnerskapsprogram i utviklingsland. Det heter i budsjettet at

«om lag 9 mill. kroner til ei ordning som legg til rette for at norske universitet og høgskolar kan etablere og vidareutvikle institusjonelle partnerskapar med institusjonar i utviklingsland. Programmet skal støtte institusjonelt samarbeid mellom norske institusjonar og institusjonar i sør, og studentmobilitet skal vere eit element i programmet. [...] Regjeringa foreslår å avvikle ordninga for studentar frå utviklingsland, land på Vest-Balkan, i Aust-Europa og i Sentral-Asia Aust-Europa og i Sentral-Asia (kvoteordninga) (sidene 175 76).

Omtale av ordningen

Støtteordninga for studentar frå utviklingsland, land på Vest-Balkan, i Aust-Europa og i Sentral-Asia (kvoteordninga) har til formål å bidra til internasjonalisering av utdanning og forskning, både i mottakarlanda og i Noreg. Gjennom studentmobilitet til norske universitet og høgskolar skal kvoteordninga òg medverke til kompetanse og kapasitetsbygging i mottakarlanda. Ordninga har både ein kunnskapspolitisk og ein bistandspolitisk dimensjon (side 215).

Evalueringen

Kvotordninga har etter oppdrag frå Kunnskapsdepartementet og Norad vorte evaluert av analyseselskapet DAMVAD, og ein hovudkonklusjon i evalueringsrapporten var at dei kunnskapspolitiske målsetjingane for ordninga berre i liten grad blir nådde. Mellom anna for å få innspel til spørsmålet om korleis midlane som ligg i kvotordninga, betre kan nyttast for å hjelpe fram det strategiske internasjonaliseringsarbeidet ved universiteta og høgskolane, vart rapporten sendt ut til høyring i fjor sommar. Høyringa gav ikkje noko eintydig bilete av kva dei ulike instansane meinte om denne problemstillinga (side 215).

Slik regjeringa ser det, gir likevel evalueringa og høyringsfråsegnene i sum eit solid grunnlag for å revurdere bruken av dei omfattande midlane som i dag er bundne opp i ordninga. Alle instansar som uttalte seg om dei forvaltningsmessige sidene ved kvotordninga, går inn for at midlane i ordninga ikkje lenger bør inngå i utdanningsstøtteordninga gjennom Lånekassen (side 215).

Avvikling, utfasing og nytt partnerskapsprogram

Regjeringa ønskjer på bakgrunn av dette å fase ut kvotordninga frå undervisningsåret 2016–17. Det vil da ikkje lenger bli teke opp nye studentar, men dei studentane som allereie er i gang med ei utdanning under ordninga, vil få høve til å avslutte ho med støtte frå Lånekassen. Midlane som blir frigjorde etter kvart som kvotordninga blir fasa ut, skal etter forslaget nyttast til eit nytt partnerskapsprogram for samarbeid med eit utval land i sør og til tiltak under strategi for forskings- og høgare utdanningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Sjå kap. 281 post 01 for nærmare omtale

UIBS HØRINGSUTTALELSE

I sin høyringsuttalelse viset Universitetet i Bergen til at det siden slutten av 1970-årene tatt imot studenter fra utviklingsland, og har altså i over tre tiår hatt samarbeid med utviklingsland som et av sine strategisk prioriterte områder. Universitetets erfaring er at kvotordningen er og har vært av stor betydning for eget internasjonaliseringsarbeid, og har gitt et gjensidig positivt utbytte på mange fagområder. Læringsutbyttet har etter vår vurdering kommet både studentene og deres hjemmestitusjoner til gode i svært mange tilfeller. På denne måten kjenner ikke universitetet seg igjen i evalueringsrapportens konklusjon om at kvotordningen har begrenset effekt på internasjonaliseringsarbeidet ved institusjonene, og at institusjonene i liten grad benytter ordningen som et strategisk virkemiddel for å nå sine mål på området. Universitetet stiller spørsmålsteget ved hvorvidt det noe begrensede datagrunnlaget for evalueringsrapporten i tilstrekkelig grad kan belyse de resultatene kvotordningen har brakt frem.

Per i dag har Universitetet i Bergen omtrent 30 engelskspråklige masterprogram som blir lyst ut til internasjonale studenter. Utvikling av engelskspråklige masterprogram har stimulert til samarbeid med faglærere ved samarbeidsinstitusjonene om utvikling av kursinnholdet i programmene. Dersom kvotordningen avvikles, vil trolig flere program måtte legges ned, noe som vil redusere tilbudet for alle internasjonale studenter ved universitetet. Helsefagene har nærmere 40 % av våre 138 sør-plasser, og av disse er godt over halvparten

på ph.d.-nivå. Disse programmene vil med en nedlegging av kvoteordningen få vanskeligheter med å opprettholde flere av deres prosjekter i sør.

Det er imidlertid et potensiale for forbedring av administrasjonen av ordningen, slik det også påpekes i rapporten. Styrking av finansieringen av undervisning og tilføyning av driftsmidler til doktorgradskandidater er slike forbedringspunkter.

Ved Universitetet i Bergen er det utviklet gode metoder for å oppnå effekter på internasjonaliseringsarbeidet, benytte kvoteordningen som strategisk virkemiddel og oppnå synergier mellom kvoteprogrammet og øvrig virksomhet. Denne modellen kan med fordel overføres også til andre institusjoner.

Kvoteordningen er et viktig virkemiddel for å oppnå universitetets strategiske målsetning om å styrke utviklingsrelatert forskning og kompetansebygging, hovedsakelig i sør. Dette har vist seg bl.a. i etablering av Senter for Fremragende forskning ved UiB, der forskergrupper ved samarbeidsinstitusjoner i sør, med bl.a. kandidater utdannet gjennom Kvoteordningen, har stått sentralt ved utarbeidelse, søknaden og i gjennomføringen av forskningsprogrammet.

Universitetet i Bergen legger vekt på å rekruttere kvinner til programmene, og i dag ligger andelen kvinnelige studenter fra land i sør på hele 46 %. Et partnerskapsprogram må legge til rette for lignende rekruttering. Kvoteordningen har videre vært et viktig bidrag til såkalt «internasjonalisering hjemme», som er positivt for studenter og ansatte som ikke benytter seg av ulike utvekslingsordninger og for universitetet selv.

Erfaringen ved Universitetet i Bergen er at kvoteordningen har bidratt sterkt til strategisk institusjonsbygging hos våre samarbeidspartnere. Dette må føres videre i det nye partnerskapsprogrammet. Effekten av strategisk og langsiktig kompetansebygging for eksempel i helseprofesjoner som sykepleie og odontologi har hatt stor effekt og betydning. I likhet med Kvoteordningen kan det nye programmet også brukes som ett tiltak for å få opp kvinneandelen ved våre partnerinstitusjoner.

Det bør følge driftsmidler med ordningen, og stipendiene må i sin helhet rettes mot studentenes behov.

Det nye partnerskapsprogrammet bør bygge på og utvikle på eksisterende samarbeidsprosjekter. Dette bør gjelde både land i sør. Programmet bør gi anledning til samarbeid over lang tid, og dermed legge grunnlaget for kontinuitet og forutsigbarhet i relasjonene med partneruniversitetene.

KOMMENTARER

En omlegging av Kvoteordningen, slik den skisseres i budsjettproposisjonen, gir Kunnskapsdepartement nye muligheter til en helhetlig og målrettet samordning av virkemidlene i internasjonaliseringen av norsk forskning og høyere utdanning. Det vil være sentralt i det nye partnerskapsprogrammet at de skal bidra til å styrke kvaliteten i de norske miljøene.

Universitetet i Bergen ser derfor positivt på et nytt partnerskapsprogram. For UiB er det avgjørende at våre fagmiljøer får anledning til å bygge videre på de gode resultatene fra

Kvoteordningen, ikke minst med sikte på å bidra til økt internasjonalisering av høyere kvalitet både i utdanning forskning, både hjemme og ute. Høyere utdanning og forskning skjer i et dynamisk samarbeid mellom fagmiljøer, forskere og institusjoner. For strategisk institusjonsutvikling må partnerinstitusjonene bli invitert inn og stimulert til internasjonale reformprosesser som for eksempel Bologna-reformene i Europa. Dette krever institusjonsutviklingsprogram som bygger på samarbeid i alle ledd, både i forskning og utdanning.

Universitetet i Bergen slutter seg i utgangpunktet til omleggingen av Kvoteordningen og ser et nytt partnerskapsprogram med en styrket finansiering slik Regjeringen også signaliserer, som en mulighet til å videreutvikle og styrke det strategiske, samarbeid innen utdanning og forskning som UiB har etablert med institusjoner i det globale sør gjennom Kvoteordningen.

OPPSUMMERING

- Universitetet i Bergen ser positivt på Kunnskapsdepartementets forslag om at etableres et nytt nasjonalt partnerskapsprogram for samarbeid med utviklingsland
- Midlene kan imidlertid konsentreres til bruk ved institusjonene som bruker dem på en strategisk måte og som har gode erfaringer med ordningen.
- Partnerskapsprogrammet må legge til rette for at det bygges opp gode og relevante utdanningsprogrammer av høy faglig kvalitet, fortrinnsvis Master og PhD.
- Høyere utdanning og forskning skjer i et dynamisk samarbeid mellom fagmiljøer, forskere og institusjoner. Partnerskapsprogrammet bør oppmuntre til reformarbeid reformer av grads- og studiesystemer som kan utvikle og sikre kvalitet i utdanningen, inkludert forskerutdanning, i sør.
- Det er viktig å opprettholde fullskala-studier i nord på master- og ph.d.-nivå både for å oppnå en internasjonaliseringseffekt i forhold til norske studenter og for å gi internasjonale studenter mulighet til lengre opphold i nord.
- Programmet bør gi anledning til samarbeid over lang tid, og dermed legge grunnlaget for kontinuitet og forutsigbarhet i relasjonene med partneruniversitetene.

Saken legges med dette frem for utvalget til orientering.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 12.11.15
FU-sak: 22/15		Arkivsaknr.:

MØTEPLAN FORFORSKNINGSUTVALGET 2016 - UTKAST

Forslaget til møteplan er som tidligere satt opp med sikte på en koordinering av utvalgets møtedager med planen for møter i Universitetsstyret og i Utdanningsutvalget.

Fast møtedag og tidspunkt er nå endret til torsdager. Møtene starter kl. 1230- og avsluttes senest kl. 1530.

Møtene holdes i Kollegierommet på Muséplass 1 dersom ikke annet er angitt.

Møteplan Forskningsutvalget 2016	
Torsdag 28. januar	1230 – 1530
Torsdag 10. mars	1230 – 1530
Torsdag 19. mai	1230 – 1530
Torsdag 8. september	1230 – 1530
Torsdag 10. november	1230 – 1530
Torsdag 15. desember	1230-1530

Forslaget legges frem for utvalget med følgende forslag til vedtak:

Utvalget tok forslag til møteplan for 2016 til etterretning

UH-sektorens deltakelse i Horisont 2020

Forslag til tiltak for samspill og samarbeid mellom
UHR, Forskningsrådet og KD

Utarbeidet av en trepartsgruppe utgått fra UHR, Forskningsrådet og
Kunnskapsdepartementet

Oslo, juni 2015

Innhold:

DELTAKERE I ARBEIDSGRUPPEN	3
INNLEDNING	3
FORSLAG TIL TILTAK	5
1) Monitorering og analyse	5
2) Bedre oversikt over gode miljøer	6
3) Bedre bruk av NCP-apparatet	7
4) H2020-ledelse- Kurs for instituttledere	8
5) Lederkurs for forskningsadministrative ledere	9
6) Vurdere hospitantordningen ved Forskningsrådets Brusselkontor	10
7) Styrke UH-institusjonenes synlighet og tilstedeværelse i Brussel	11
8) Fugl Føniks	12
9) Ph.d.-Pluss	13
10) Toerfond	14
11) Nasjonal idémobilisering	14
12) Forskning og innovasjon	15
13) Mobilitet	16

Deltakere i arbeidsgruppen

UHR:

- Knut Fægri, prorektor for forskning, UiO
- Simone Heinz, forskningsdirektør, UiA
- Morten Irgens, forskningsdirektør, HiOA

Kunnskapsdepartementet:

- Erik F. Øverland, seniorrådgiver, UH-avdelingen
- Izabela E. Buraczewska, seniorrådgiver, UH-avdelingen

Forskningsrådet:

- Till Christopher Lech, spesialrådgiver, Internasjonal stab
- Tobias Bade Strøm/Per Magnus Kommandantvold, spesialrådgivere, Internasjonal stab

Fra UHRs sekretariat:

- Ragnar Lie, seniorrådgiver
- Rakel Christina Granaas, seniorrådgiver

Innledning

Dette arbeidet er en del av oppfølgingen av Regjeringens EU-strategi. Regjeringen har som mål at Norge skal øke sin deltakelse i EUs forskningsprogrammer slik at norske forskere oppnår en uttelling på 2 % i Horisont 2020. For det foregående rammeprogrammet (FP7) var uttellingen 1,66 % i snitt. UH-institusjonene bidro med en lavere prosentandel enn dette. Siden Horisont 2020 både er større og bredere enn FP7, må UH-institusjonene øke og videreutvikle sin deltakelse tilsvarende. Sektoren må heve sine faglige ambisjoner, og UH-forskerne må styrke innovasjonsdimensjonen gjennom å involvere private og offentlige aktører i flere prosjekter.

Et viktig utgangspunkt er at norsk forskning har et uforløst potensial. Det er behov for å øke ambisjonsnivået ved alle universiteter og høyskoler. Samtidig mener vi at mye av løsningen på utfordringene ligger i et bedre samspill mellom UH-institusjonene, Forskningsrådet og politiske myndigheter.

Dette dokumentet er utarbeidet av en trepartsgruppe fra UHR, KD og Forskningsrådet og er en oppfølging av et fellesseminar i Brussel oktober 2014. Dokumentet inneholder forslag til konkrete tiltak på følgende hovedområder:

1. Skape bedre sammenheng og synergier mellom myndighetstiltak, finansierings- og støtteordninger og utvikling av gode rammevilkår for forskere og fagmiljøer ved institusjonene.

2. Øke synligheten og tilstedeværelsen for norsk forskning på egnede arenaer i EU-systemet gjennom felles ordninger og løsninger.
3. Sikre bedre utnyttelse av de samlede norske ressursene i Brussel, særlig med tanke på bedre koblinger til relevante fagmiljøer i UH-sektoren.

Et aktuelt dilemma er at det er stort behov for raske resultater i form av flere EU-prosjekter til norske aktører, mens god uttelling på de internasjonale og europeiske arenaene kommer som resultat av langsiktig, strategisk og målrettet rekruttering og oppbygging av forskere, forskergrupper og profilerte forskningsområder.

Et annet forhold er at ulike UH-institusjoner har ulike forutsetninger for å drive denne typen langsiktig kompetansebygging. I forslag til tiltak skiller vi ikke mellom store og små institusjoner eller mellom institusjonstyper i sektoren. Små institusjoner og miljøer kan, gjennom målrettet faglig satsing, lykkes godt i konkurransen om internasjonale forskningsmidler.

Horisont 2020 orienterer seg mye klarere mot innovasjon og nærhet til arbeidslivet. I de fleste virkemidlene i H2020 er høy akademisk kvalitet nødvendig, men ikke tilstrekkelig. UH-institusjonene må øke samarbeidet og kontakten med næringslivsaktører og offentlig sektor dersom målene om økt suksessrate skal oppfylles.

I økende grad søker EUs ulike programmer seg mot en tettere integrering imellom utdanning, undervisning og forskning. Vi ser klart uttrykte ønsker om å knytte arbeidsliv, studier og forskning tettere sammen.

Søknadsprosesser er i seg selv en viktig læringsarena. Svært få lykkes første gang. De som får tilslag, har som oftest flere avslagsrunder bak seg. Dette er prosesser som tar tid, men avslagene bør ses på nødvendige læringsprosesser. Vi må innarbeide i våre arbeidsmåter at også avslag er en ressurs. Satt på spissen bør vi oftere spørre: *Har du fått et godt avslag i det siste?*

I tillegg til tidsaspektet kan en del tiltak gjennomføres uten tilførsel av nye ressurser. Det handler om andre måter å gjøre ting på, bedre samarbeid og gjensidig informasjonsutveksling og/eller å bruke eksisterende ressurser smartere.

Noen tiltak vil kreve nye ressurser, enten ved re-allokering innad i institusjonene, omfordeling hos Forskningsrådet eller økte ressurser fra KD.

Tiltak kan deles inn i følgende firefeltstabell:

		Penger	
T i d		A. Kortsiktige tiltak (<1 år) uten ekstra ressurser	B. Kortsiktige tiltak (<1 år) som krever ressurser
		C. Langsiktige tiltak (>1 år) uten ekstra ressurser	D. Langsiktige tiltak (>1 år) som krever ressurser

Ulike tiltak har ofte ulik adresse, men de påvirker hverandre. Slik påvirkning kan være tilsiktet eller utilsiktet. I vurderingen av virkningsfulle tiltak vil vi her konsentrere oss om to typer:

1. Felles tiltak, det vil si tiltak som krever handling fra enten alle tre parter eller to parter i samarbeid (med interesse for tredje part).
2. Tiltak som i hovedsak er forankret hos én av partene, men som gis forsterket effekt gjennom at de andre støtter opp om eller bidrar, og at tiltaket fungerer i en sammenheng.

Antatt effekt av tiltaket, bl.a. som grunnlag for prioritering og rekkefølge, er illustrert med et tall i en skala fra 1 (lavest) til 7 (høyest). (Det er knyttet stor usikkerhet knyttet til antatt effekt, og resultatet må håndteres deretter.)

Forslag til tiltak

1) Monitorering og analyse

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
A	6	X	X	X	6
Kostnad:	Tid til møter og etablering av rutiner. Ellers ingen				

Handler om: Mer samarbeid og sammenheng i arbeidet med å følge med på utvikling og trender når det gjelder suksessrate og søknadsstatistikk. Dette skal sikre at tall og data raskt blir tilgjengelig for dem som jobber med dette ved institusjonene, og at analysearbeidet utvikles gjennom samarbeid mellom nøkkelpersoner i KD, Forskningsrådet, institusjonene sentralt, eventuelt også nøkkelpersoner på ulike fagområder. Et viktig mål er at analysearbeid blir en fast del av institusjonenes H2020-arbeid. Dette vil også samlet sett gi bedre mulighet for å sette realistiske, langsiktige mål, både på overordnet nivå og innen ulike fagområder.

Tiltak:

- Etablere et fast analyseforum eller nettverk bestående av dem som jobber med dette i KD, Forskningsrådet og nøkkelpersoner ved institusjonene. En del av oppdraget for denne gruppen bør handle om langsiktig mulighetsanalyse (*Foresight Analysis*).

2) Bedre oversikt over gode miljøer

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
B (A)	2-6	X	X	(X)	5
Kostnad:	Utgifter til Match-Making Fair - 5-600.000?				

Handler om: Det er behov for lettere tilgang til informasjon om gode og/eller lovende fagmiljøer ved institusjonene for dem som driver med synliggjøring av norsk forskning og strategisk påvirkning og lobbying i Brussel. Som det står i regjeringens EU-strategi (s.14), er det sentralt at NCP-er og Forskningsrådets Brusselkontor kjenner til mål, strategier og relevante fagmiljøer for at de skal kunne yte god service.

Tiltak:

- Etablere kontaktpunkter (enheter/personer) ved institusjonene. Disse skal være informasjonsknutepunkter for dialog og informasjon mellom fagmiljøene, institusjonen sentralt og Forskningsrådets Brusselkontor (og andre som arbeider med bidrag og påvirkning inn mot EU-systemet).

- Dette forutsetter at institusjonene til enhver tid sikrer god oversikt over aktuelle fagmiljøer internt og forbedrer egne informasjonsrutiner og systemer. Kontaktpunktene holdes løpende orientert når kontakt og samarbeid skjer direkte mellom fagmiljø og Brusselkontor.
- En årlig nasjonal Match-Making Fair hvor etablerte og lovende fagmiljøer kan markedsføre seg overfor rådgivere, NCP-er, programkoordinatorer, EU-Brusselkontoret, EU-delegasjonen og andre spesialister, ved hjelp av speed dating, stands for ulike delprogrammer, målrettede miniforedrag (både fra fagmiljøene og rådgiverapparatet).

Ses i sammenheng med:

- Tiltak 1 Monitorering og analyse

3) Bedre bruk av NCP-apparatet

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
A	4-6	X	X	(X)	5
Kostnad:	Ingen eller lite				

Handler om: NCP-apparatet er i ferd med å styrkes med flere ansatte. NCP-ene arbeider på vegne av institusjonene og fagmiljøene. Det gir anledning til å vurdere hvordan vi kan bruke NCP-ene enda bedre, herunder å øke omfang og kvalitet på deltakelsen for alle typer UH-institusjoner. Det viktig å se Forskningsrådets Brusselkontor, Forsknings- og utdanningsrådet, NCP-apparatet og ledelse og rådgivningsapparatet ved institusjonene i sammenheng. NCP-ene representerer en avgjørende spisskompetanse, mens UH-institusjonene er i ferd med å bygge opp og profesjonalisere sin forskerstøtte.

NCP-ene jobber i en matrise overfor sine brukere: en dimensjon direkte til fagområder og fagmiljøene, men også en til forskningsadministrasjonen på institusjonsnivå. Dialogen mellom NCP-ene og institusjonene må sikres, og det er behov for en jevnlig dialog om NCP-enes arbeid. Dette betinger (igjen) en god struktur for egen forskerstøtte ved den enkelte institusjon.

Tiltak:

- NARMA og Forskningsrådet oppfordres til tidlig høsten 2015 å ta initiativ til et møte mellom institusjonene og Forskningsrådet om hvordan arbeide videre med samspill om og videreutvikling av NCP-ordningen.

4) H2020-ledelse – Kurs for instituttledere

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
B (D)	6-12	X	X		6
Kostnad:	Ja, noe til utvikling og drift (samt kursavgift i driftsfasen)				

Handler om: Instituttledere (og tilsvarende) er en nøkkelgruppe for å motivere og gi rom for forskere til å søke EU. Selv om rektorer og dekaner har stor oppmerksomhet på behov for større H2020-innsats, er det instituttlederne som har ansvar for at det faktisk skjer. Hensikten er å gi instituttledere innsikt, verktøy, kompetanse og kunnskap og å øke engasjement og forståelse ved institusjonene for (1) hvordan søknadsprosesser drives, (2) hvordan de bør sees på som en naturlig del av de vitenskapelig ansattes arbeidstid, og (3) hvordan man best kan legge til rette for søknads- og posisjoneringsarbeid i forskernes arbeidsplaner.

Tiltak:

- Utvikle en “instituttlederskole” med fokus på H2020-ledelse. Format: Intensivt todagers kurs det første året. Dagsseminar som oppfølging det andre året. Forankres ved en av UHRs medlemsinstitusjoner (eller på omgang mellom flere), i samarbeid med Forskningsrådet, eventuelt i UHR.

Ses i sammenheng med:

- Tiltak 5 Lederkurs for forskningsadministrative ledere

5) Lederkurs for forskningsadministrative ledere

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
D	12	X	(X)		5
Kostnad:	Ja, noe til utvikling, samt kursavgift i driftsfase				

Handler om: Det er behov for lederutviklingstilbud også til administrative nøkkelpersoner ved institusjonene (og i KD og Forskningsrådet?) som skal lede og organisere et profesjonelt støtteapparat knyttet til EU-prosjekter (og annen eksternfinansiering). Dette gjelder særlig avdelingsledere eller tilsvarende ved institusjonenes sentrale enheter, større fakulteter, sentre, SFF-er og SFI-er eller store koordinatorprosjekter. Dette er stillinger som opererer i skjæringspunktet mellom fag, ledelse og administrasjon, der det er behov for å utvikle klarere roller og ansvar. Det er også disse nøkkelpersonene som særlig skal legge til rette for bedre samspill og sammenheng mellom fagmiljøene, institusjonene, Forskningsråd, departementsnivå og systemet i Brussel.

Tiltak:

- Utvikle en norsk variant av det britiske ARMAs kursopplegg for [Leadership of Research Management](#). (Tilsvarende er under oppbygging i den europeiske paraplyorganisasjonen [EARMA](#).) Det foreslås at dette gjøres i regi av UHR-koordinerte [NARMA](#), som samarbeider med begge disse. Tre til fire samlinger gjennom ca. et år, evt. kombinert med prosjektbasert selvstudium. (Nærmere konkretisering nødvendig)

Ses i sammenheng med:

- Tiltak 4 H2020-ledelse- Kurs for instituttledere

6) Vurdere hospitantordningen ved Forskningsrådets Brusselkontor

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
A (B)	2-6	X	X		4
Kostnad:	Ingen ved uendret omfang, Noe mer ved evt. utvidelse av ordningen.				

Handler om: Den gjeldende hospitantordningen ved Forskningsrådets Brusselkontor ble innført i 2012. Med bakgrunn i regjeringens forventning til institusjonene om å utarbeide egne mål, strategier og handlingsplaner for å nå målsettingene for den norske deltakelsen i Horisont 2020, er det nå naturlig å gjennomføre en vurdering av den gjeldende hospitantordningen.

Forskningsrådet gjennomfører en enkel survey blant dem som har vært hospitanter f.o.m. vår 2013 t.o.m. vår 2015 om prosess for utvelgelse ved egen institusjon, erfaringer fra oppholdet og i ettertid, m.m. Det bør også gjennomføres en høring om den erfaring institusjonene har med ordningen.

UHR og Forskningsrådet (ved Forskningsrådets Brusselkontor) gjennomfører en vurdering av gjeldende hospitantordning, inkludert forslag til justering av ordningen:

Tiltak:

- Ved utlysning og utvelgelse bør Forskningsrådet sikre at vedkommende har forankring sentralt ved institusjonen og at hospitantene skal arbeide for UH-institusjonene, egen institusjon og evt. eget fagmiljø. Hvem som kommer, bør annonseres bredt i institusjonenes EU-nettverk (jf. pkt. 3).
- Hospitantene bør gjennomgå et forkurs eller lignende før ankomst, kanskje i kombinasjon med en startuke i internasjonal avdeling i Forskningsrådet?
- Institusjonene bør på sin side bruke ordningen mer strategisk:
 - Sikre en bedre nomineringsprosess internt.
 - Utvikle rutiner for jevnlig rapportering og dialog mot egen institusjon.
 - Utnytte nylig hjemkomne strategisk i eget arbeid.
- Etablere en egen alumni-gruppe som kan være nyttig også for dem som skal til Brussel.
- Vurdere å ha en mer fleksibel tidsramme på ordningen slik at det er mulig å være hospitant i inntil 12 mnd.

7) Styrke UH-institusjonenes synlighet og tilstedeværelse i Brussel

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
(A) D	6+	X	X	(X)	5-7
Kostnad:	En utredning koster lite, men et ev. Brusselkontor må finansieres særskilt.				

Handler om: Det er nødvendig å øke UH-institusjonenes engasjement og systematikk i forbindelse med de aktiviteter som er med på å forme politikk og prioriteringer samt utlysninger i (fremtidige) H2020 utlysninger og virkemidler. Selv med forbedringer knyttet til punktene ovenfor (særlig pkt. 3), er det behov for en sterkere kobling mellom institusjoner, andre miljøer i Norge og aktører i Brussel.

Sektoren må også utfordres til å ta ansvar for å være i Brussel og bidra direkte i påvirkningsarbeidet overfor EU. Tilstedeværelse gir synlighet, og større eierskap gir mer engasjement.

Videre bør det vurderes om økt tilstedeværelse også bør handle om en bredere grenseflate mot miljøer utenfor UH-sektoren, som for eksempel næringsliv, innovasjonsaktører, offentlig sektor, NGO-er etc.

Tiltak:

- Nedsette en egen arbeidsgruppe i UHR som utreder behov og muligheter for sterkere UH-representasjon i Brussel, f.eks. i form av et felles kontor for UH-institusjonene eller et norsk "kunnskapskontor" med flere aktører. Arbeidet bør gjøres i dialog med Forskningsrådet og deres kontor i Brussel, samt med Den norske delegasjonen i Brussel.

8) Fugl Føniks

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR/Inst.	NFR	KD	
A (B)	6-12	X	X		5
Kostnad:	Utgifter til seminarrekke/workshops, ellers ingen				

Handler om: Gjøre avslåtte søknader til vinnere, eller på andre måter ta ut verdien av søknader som ikke fikk støtte. Svært mange søknader som lykkes er resultat av flere forsøk. Det er viktig å fange opp søkere som ellers ville gitt opp etter avslag. Det er ønskelig med et tilbud for «lucky losers» som setter dem i stand til å forbedre søknaden og søke på nytt.

Tiltak:

- Etablere en tjeneste for koordinatorteamene for avslåtte søknader.
- Formidle tydelig at PES-ordningen ikke minst retter seg mot søkere som arbeider med å forbedre søknader som har fått avslag.
- Øke NCP-ers fokus på dette i sin rådgivning, både direkte mot søkere og indirekte mot forskningsrådgivere ved institusjonene.
- Lage en mekanisme i samarbeid med institusjonene som gjør at søknader som får avslag, men kommer over terskelen, får informasjon om tiltak og blir tilbudt oppfølging og rådgivning.
- Utvikle et fast kurstilbud, gjerne i form av workshops, hvor søkere og forskningsrådgivere arbeider og deler erfaringer med konkrete søknader som er i prosess. (Hensyn til deling av ideer, data etc. må håndteres.)

Henger sammen med:

- Tiltak 4om kurs for instituttledere.

9) Ph.d.-Pluss

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
D	48	X	X	X	5
Kostnad:	12 millioner kroner i året ¹				

Handler om: Vitenskapelig ansatte i UH-sektoren er under stadig tidspress og har problemer med å finne tid til å arbeide med EU-søknader. Ph.d.-kandidatene er en stor ressurs for utviklingen av EU-søknader, spesielt på slutten av stipendiatperioden kan de involveres i slike prosesser. Imidlertid skal ph.d.-kandidater ved norske institusjoner gjennomføre studiet på tre år, noe som gir lite rom for å gå inn i søknadsprosesser.

Et av områdene ph.d.-kandidater bør lære noe om, men som det i dag ikke er tid til i deres treårige forskerutdanning, er de nasjonale og internasjonale finansieringssystemene. Dette er viktig for kandidatenes egne karrierer. Men det er også viktig å bringe flere av landets ph.d.-kandidater inn i internasjonale forskningsnettverk og konsortia, og å øke interessen til unge akademikere til å bidra til å hente mer prosjektf finansiering fra EU.

Tiltak:

- Etter ph.d.-perioden kan kandidaten gis et engasjement på seks måneder, etter søknad, for å skrive eller være med på å utvikle en EU-søknad i samarbeid med veiledere, eller som en del av en forskningsgruppe. Dette utformes som en ordning i Forskningsrådet som finansierer tre måneder, mens institusjonen selv dekker tre måneder.

¹ Antall stipender: Det ble gjennomført ca. 1450 disputaser i 2014. La oss anta at 20 % av ph.d.-kandidatene med sine veiledere ønsker å benytte seg av tilbudet, at halvparten av disse er interessante, og at halvparten av disse igjen får støtte. Det utgjør 75 kandidater i året.

Kostnad per stipend, stillingskode 1017: Lønnes normalt etter lønnstrinn 50-58 (brutto kr. 416 600,- til 476 800 per år). I tillegg kommer sosiale utgifter på rundt 35 %, totalt 562 410 til 643 680. La oss bruke 600 000 for et årsverk, og da 300 000 for et halvt årsverk. Av det halve årsverket finansierer institusjonene halvparten og Forskningsrådet halvparten, altså 150 000.

150 000 * 75 stipender = ca. 12 millioner kroner (inkl. noe administrasjon).

10) Toerfond

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
D	6-24	X	X	X	4-5
Kostnad:	7,5 mill. ²				

Handler om: Det er behov for å styrke institusjoner og fagmiljøer som har lite erfaring med å søke internasjonale forskningsmidler. Å engasjere erfarne internasjonale forskere i professor-II-stillinger kan bidra til å styrke EU-dimensjonen og å bringe denne type kompetanse inn i miljøene.

Tiltak:

- Etablere en ordning i Forskningsrådet som skal brukes til å delfinansiere strategiske, internasjonale forskningsorienterte toerstillinger ved fagmiljøer med liten EU-erfaring.

11) Nasjonal idémobilisering

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR	NFR	KD	
A	2-4	X	X		3-6
Kostnad:	Lite, men noe i utarbeidelse av survey, samt til premier				

² Antall stipendier: 20. Kostnad per stipend: Førsteamanuensis stillingskode 1011, lønnstrinn 57 til 72, altså fra 473 400 kr til 627 100, pluss sosiale utgifter: 639 090 til 846585. Bruker 750 000. Utgiftene delt 50/50 mellom institusjon og Toerfondet. Årlig størrelse på toerfondet: $750\ 000 / 2 * 20 = 7.5$ millioner

Handler om: Å mobilisere forskningsmiljøene og støtteapparatet til å gi innspill til gode mobiliseringstiltak i EU-arbeidet.

Tiltak:

- Gjennomføre en spørreundersøkelse (f.eks. Questback) om tiltak som kan øke samspill og samarbeid for bedre EU-uttelling, å identifisere viktige disinsentiver for deltakelse, og å foreslå relevante tiltak. De beste forslagene premieres.

12) Forskning og innovasjon

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar			Effekt
		UHR/Inst	NFR	KD ++	
A	6+	X	X	X	6
Kostnad:	Kostnader til å samle aktører + ev. finansiell støtteordning for samarbeid				

Handler om: Horisont 2020 er en del av EUs Innovation Union, som er en av unionens syv strategier for vekst og sysselsetting i Europa. Direkte og indirekte fokuserer derfor Horisont 2020 på samspillet mellom forskningsaktiviteten og resten av samfunnet: næringsliv, industri, offentlig sektor, det sivile samfunn, etc. EIT (European Institute of Technology and Innovation) vil i økende grad være en sentral aktør. For å vinne fram i konkurransen om prosjektmidler i EU må man på alle områder (unntatt ERC og noen få andre virkemidler) vise både faglig excellence og tematisk relevans.

Det kreves også at private aktører, næringsliv eller offentlig sektor skal delta aktivt i prosjektene. De beste søknadene i disse kategoriene utvikles derfor i nært samarbeid med partnere både i og utenfor academia. Her har mange forskningsmiljøer i Norge en utfordring, særlig innen UH-sektoren. Vi trenger derfor tiltak som knytter norske bedrifter og innovasjonsarbeidet i Forskningsrådet og Innovasjon Norge tettere til UH-sektorens arbeid med EU-forskning, både når det gjelder posisjonering og søknadsutvikling. Det er i den sammenheng behov for å involvere institusjonenes TTO-er. En hypotese er at vi *har* mange sterke forskningsmiljøer og et godt næringsliv og en avansert offentlig sektor, men vi mangler gode koblinger.

Ses i sammenheng med:

- Tiltak 6 om Forskningsrådets Brusselkontor.

Tiltak:

- Skape bedre sammenhenger mellom virkemidler i Forskningsrådet som retter seg mot forskning i og med næringslivet og offentlig sektor, og virkemidler som i større grad retter seg mot universiteter og høyskoler. Et eksempel kan være å trekke ordningene med nærings- og offentlig sektor-ph.d. inn i arbeidet med Horisont 2020.
- I første omgang ta initiativ til et møte mellom UHR og Forskningsrådet om hvordan kommunisere bedre muligheter, ordninger og arenaer for samarbeid og partnerskap omkring Horisont 2020, men også muligheter knyttet til bl.a. EIT, European Innovation Partnerships og European Technology Platforms.

13) Mobilitet

Tiltakstype	Gjennomføring (mnd)	Ansvar				Effekt
		UHR	NFR	KD	(SiU)	
A	6	X	X	X	X	4
Kostnad:	Ingen					

Handler om: Internasjonalisering og mobilitet er avgjørende for å øke forskningskvaliteten og for å lykkes i EU-samarbeidet. UH-institusjonene skal bygge nødvendig kompetanse hos studenter, ph.d.-kandidater og yngre forskere. Yngre forskere må gis anledning til å bygge karrieren slik at de på et tidlig tidspunkt blir kvalifisert til å delta i konkurransen om EU-midler. EUs program for utdanning, ungdom og idrett, Erasmus+ er et viktig virkemiddel for mobilitet og internasjonal erfaring allerede i studietiden. Ulike mobilitets- og karrieretiltak i Horisont 2020 må brukes mer aktivt for å tilrettelegge for en internasjonal forskerkarriere.

I Regjeringens EU-strategi heter det at «Regjeringen forventer at institusjonene styrker sitt arbeid med egen karriere- og mobilitetspolitikk for å tiltrekke seg, utvikle og holde på de beste forskerne». Institusjonene må derfor styrke og systematisere arbeidet med karrierepolitikken for egne ansatte. (Se UHRs inspirasjonsnotat om bedre karrierepolitikk i UH-sektoren.) Et sentralt virkemiddel er mobilitet og internasjonal erfaring. Samtidig skal Forskningsrådet stimulere til internasjonal erfaring tidlig i forskerkarrieren. Egne stipend til yngre fremragende forskere er også ledd i karrierebygging for norske forskertalenter. Også andre virkemidler i Forskningsrådet er knyttet til karrierebygging, f.eks. Balanse-programmet.

Tiltak:

- Institusjonenes, SiUs og Forskningsrådets tiltak for mobilitet og internasjonalisering, fra studietiden og gjennom hele karriereløpet, bør ses mer i sammenheng. Samtidig bør relevante virkemidler og støtteordninger for karriere og mobilitet i Forskningsrådet og ved institusjonene ses mer i sammenheng. Det foreslås et dialog- og erfaringsutvekslingsmøte mellom sentrale aktører fra UHR, institusjonene og Forskningsrådet og med deltakelse fra SiU, KD og NSO.

European universities' response to the refugee crisis

23 October 2015

At its Council meeting on 23 October 2015 the European University Association (EUA) called on policy makers at both EU and Member State level and higher education institutions in Europe to enable refugee students to gain access to higher education, and to remove all obstacles that may prevent them from doing so. European countries have for years committed themselves to fair recognition, social inclusiveness and increased internationalisation, most recently in May 2015 at the Bologna Ministerial meeting held in Yerevan.

The recent influx of refugees into Europe underlines the fact that the humanitarian crisis in the Middle East is not a regional problem but an emergency with global implications and a matter of the utmost concern for Europe and its future. Moreover, the countries in question are the neighbours or near neighbours of the European Union, the importance of which EUA has highlighted in a recent response to the European Commission's European Neighbourhood Policy consultation.¹

Urgent action is necessary, requiring leadership and a willingness to accept responsibility for addressing and managing this crisis by all actors in society; thus also Europe's universities. This will require good coordination and a broad consensus on the integration and support of displaced students and scholars.

There are already numerous examples of universities, their staff and students responding to the current emergency by providing support to refugees in general and by reaching out to refugee students, academics and researchers. Still, universities can do more.

EUA calls upon universities and European governments to support the following action:

- Ensuring the broad provision of information on the various educational opportunities open to refugees;
- Developing foundation and bridging courses and specific programmes (propaedeutica) that allow refugees to acquire the necessary skills for entering higher education;
- Providing language teaching as a key element of societal integration and a prerequisite for successfully completing a study programme;

¹ http://eua.be/Libraries/Publications/ENP_consultation_response_from_EUA.sflb.ashx

- Guaranteeing access to education for school age children;
- Waiving or shortening 'waiting periods' to enter higher education and to qualify for student financial support and benefits;
- Offering access to higher education also for non-recognised refugees;
- Ensuring flexible conditions, procedures and processes for the recognition of degrees and diplomas, periods of study and prior learning, in line with the Lisbon Recognition Convention.²
- Offering funding support for refugee students and scholars and ensuring that additional means are made available for higher education institutions that engage in this process in the form of bursaries, grants and structural support measures, both from national funding sources and from Erasmus+, Horizon 2020 and the European Social Fund.

The expected outcome should be a more rapid integration in the host country and increased chances of contributing to the economy and society as a whole. Failing to act now may result in resignation, failure and social marginalisation, not only of current refugees, but also of future generations.

Brussels, 23 October 2015

² "All countries shall develop procedures to assess whether refugees and displaced persons fulfil the relevant requirements for access to higher education or to employment activities, even in cases in which the qualifications cannot be proven through documentary evidence." (Lisbon Recognition Convention)

Foreslå et prosjekt for 2018/2019 ved Senter for grunnforskning

Senter for grunnforskning (CAS) er Norges eneste tverrfaglige grunnforskingscenter. Hvert år inviteres tre eminente forskergrupper innen feltene humaniora, samfunnsvitenskap og naturvitenskap til ett års opphold. Gruppene er internasjonalt sammensatt og ledes av fremragende forskere fra senterets partnerinstitusjoner. Senteret mottar nå prosjektforslag for 2018/2019.

Frist for innsending: 15. januar 2016

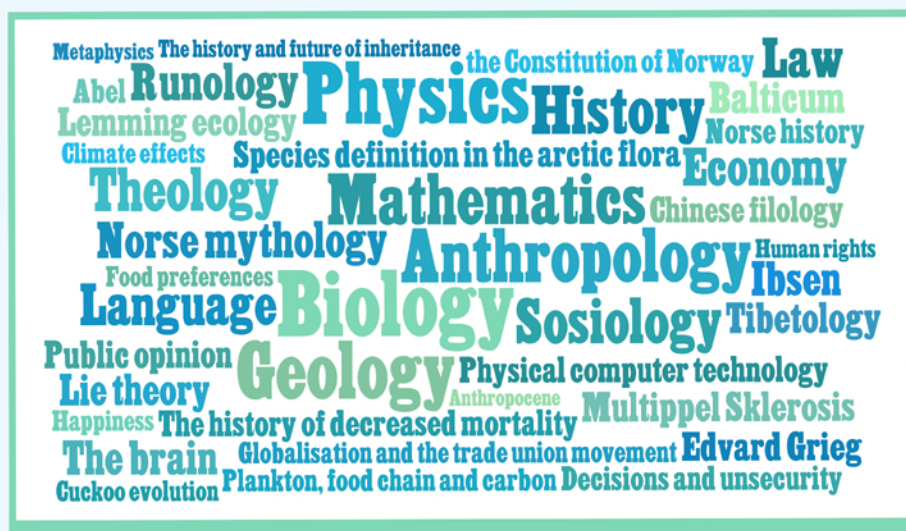
Gruppeleder kandidatene må være blant de mest innovative innenfor sitt felt i Norge og ha et sterkt internasjonalt nettverk innenfor fagfeltet.

CAS' hovedmål er å styrke grunnforskningen gjennom å gi fremragende forskere anledning til faglig fordypning i en internasjonal forskergruppe.

- Gruppelederne setter selv sammen sin gruppe av forskerkolleger fra inn- og utland for ett års tett samarbeid ved senteret i Oslo.
- Forskere knyttet til senterets partnerinstitusjoner tildeles ekstraordinær forskningstermin den tiden de arbeider ved CAS.
- Gruppelederne får 3,5 mill. kroner til disposisjon til forskningsgruppen.

CAS tilbyr en unik forskningsinfrastruktur og serviceplattform, inkludert leiligheter for tilreisende forskere, arrangementsstøtte, IT- og bibliotekstjenester.

Se for øvrig utfyllende opplysninger på senterets nettsider.

Forespørsler kan rettes til:

Senter for grunnforskning

ved Det Norske Videnskaps-Akademi

Centre for Advanced Study (CAS)

<http://www.cas.uio.no>

tlf. 22 12 25 00

cas@cas.uio.no

Retningslinjer for å fremme
forslag - se neste side ➔

Retningslinjer for å fremme forslag

Innsendte prosjektforslag må inneholde følgende punkter:

1. Navnet på gruppeleder kandidaten (én eller to gruppeledere per prosjekt), vedkommendes arbeidssted, og en kort CV som viser relevant faglig publisering, involvering i det aktuelle forskningsfeltet og ledererfaring fra prosjektarbeid (1 - 2 A4-sider). Gruppeleder kandidaten må ha fast vitenskapelig hovedstilling ved en av våre partnerinstitusjoner.
2. En kort prosjektbeskrivelse som inneholder sentrale problemstillinger, samt en vurdering av prosjektets originalitet og vitenskapelige betydning i forhold til nasjonal og internasjonal forskning på området (2 - 4 A4-sider; gjerne på norsk)
3. Prosjektforslaget skal også inneholde en redegjørelse for hvilken faglig merverdi man forventer av å samle en forskergruppe ved CAS.

Merk for øvrig:

- Prosjektforslaget skal vurderes av personer som har lang erfaring med forskning, men som ikke nødvendigvis er eksperter på det aktuelle fagfeltet.
- Det er ikke nødvendig å levere budsjettforslag på dette stadiet i prosessen.
- **Gruppeleder kandidatens arbeidsgiver skal orienteres om prosjektforslaget.**

Den videre utvelgelsesprosessen

Senterets styre vil i februar 2016 avgjøre hvilke forslag som vil gå videre til 2. runde. De aktuelle gruppeleder kandidatene vil bli anmodet om å utforme fullverdige prosjektbeskrivelser for en ny evalueringsrunde. Prosjektbeskrivelsen skal på dette stadiet også inkludere en oversikt over de mest aktuelle norske og internasjonale forskerne som er interessert i et forpliktende opphold ved senteret.

Det er en forutsetning at gruppen har en sterk internasjonal forankring og at den består av høyprofilerte forskere med internasjonal publisering, samt inntil to lovende postdocs/PhD-studenter.

I senterets evalueringsprosess, som inkluderer en omfattende internasjonal fagfelle vurdering, er *vitenskapelig kvalitet* det eneste kriteriet som legges til grunn for utvelgelsen. Den endelige utvelgelsen av de tre beste prosjektene offentliggjøres i september 2016.

**Forslag sendes per e-post til: cas@cas.uio.no
innen fredag 15. januar 2016**

Ytterligere informasjon finnes på våre nettsider: <http://www.cas.uio.no>

